

Ehdotus ympäristöosaston vuoden 2021 talousarvioksi

464/02.02.00/2020

Rakennus- ja ympäristölautakunta 14.10.2020 § 161

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888

EsittelijäYmpäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927
etunimi.sukunimi@parainen.fi**Kaupungin vuoden 2021 käyttötalousarvio, yleistä**

Talousarvio on valtuuston ohjausinstrumentti tulevan vuoden toimintaa varten. Kaupunginvaltuusto vahvistaa toimintojen tavoitteet ja myöntää määrärahat tavoitteiden toteuttamiseen. Valtuusto ottaa kantaa tavoitteisiin ja toimintojen resursointiin vastuualueetasolla, kun taas määrärahojen yksityiskohtainen käyttö ratkaistaan käyttösuunnitelmissa lautakunta- ja toimintatasolla.

Osasto- ja toimialapäälliköt vastaavat ensisijaisesti oman osastonsa talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta. Yksittäisten vastuualueiden tavoitteiden ja visioiden tulee olla yhteensopivia Paraisten kaupungille vahvistettujen tavoitteiden, visioiden ja arvojen kanssa ja edistää niiden toteutumista. Kaupungin strategian tulee kuntalain mukaan ohjata talousarviotyötä ja sisältää toiminnalliset tavoitteet, henkilöstön kehittämistä koskevat tavoitteet ja taloudelliset tavoitteet, jotka kaikki tulee ottaa huomioon. Kaupungin strategian ja vahvistettujen priorisoitujen strategisten toimenpiteiden tulee näkyä eri tavoin vuonna 2021 ja vuoteen 2022 asti toteutettavissa toimenpiteissä. Kaupungin vuosille 2020–2022 laaditun tasapainottamisohjelman tulee myös näkyä toiminnassa, ja vuodelle 2021 asetettujen tavoitteiden tulee tukea kaupungin strategiaa sekä edistää tulomuuttoa ja kestävyyttä.

Kehykset ovat talousarviovuonna sitovia kunkin osaston osalta toimintakatetasolla sekä yhteenlasketun toimintakatteen osalta. Kehyksiin sisältyvät sisäiset menot ja tulot sekä lisäksi sisäiset vuokrat. Sisäiset vuokrat kattavat myös pääomakustannukset, minkä seurauksena sisäiset vuokrat ovat korkeat. Vuokrat eivät sinällään vaikuta kaupungin toimintakatteeseen, mutta yksikkö- ja osastotasolla sisäisten vuokrakustannusten vaikutus on olennainen. Sisäiset vuokrat nousevat 1,7 prosenttia vuonna 2021.

Suomessa ja koko maailmassa vallitseva poikkeuksellinen tilanne on tehnyt tämänvuotisesta talousarvioprosessista ja kuntien taloudellisista edellytyksistä hyvin epävarmoja. Covid-19 aiheuttaa kaupungille merkittäviä kustannuksia, ja nykyisessä tilanteessa on edelleen epäselvää, kompensoidaanko kuntia aiheutuneista kustannuksista ja siinä tapauksessa miten. Vuoden 2021 talousarvion kehiksen lähtökohtana on kaupunginhallituksen valmistelun mukaisesti tasapainoisen, positiivista tulosta osoittavan talousarvion laatiminen.

Talousarvion kehiksessä kaupunginhallitus on huomionnut valtakunnalliset

palkankorotukset, jotka toteutetaan vuonna 2021.

Talouspalvelut on budjetointia varten laatinut kehykset osastotasolle. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 7.9. vahvistanut talousarvion kehykset osastotasolle tukeutuen vuosien 2017, 2018 ja 2019 tilinpäätöksiin, vuoden 2020 talousarvion seurantaan sekä ennusteisiin veroista, valtionosuuksista sekä muusta tulojen ja menojen kehityksestä. Kehys on laadittu tavoitteena se, että ympäristöosasto pienentää toimintakatettaan 10,68 prosenttia suhteessa tämän vuoden (2020) talousarvioon, mikä vastaa 190 098 euroa pienempää toimintakatetta. Summa on merkittävä, koska kehyksen mukaan toimintakate on 1 590 000 euroa.

Investoinnit, yleistä

Vuosikatteen on tasapainoisessa kuntataloudessa riitettävä investointikulujen kattamiseen. Tämän ylittävät investointikulut on rahoitettava lainoin. Kaupungin investointitaso on normaalisti noin viisi miljoonaa euroa vuodessa. Poikkeuksen muodostavat muutamat tulevat vuodet suunnitelmavuosien 2022–2023 aikana uuteen luovuuskeskukseen (koulukampukseen) tehtävän investoinnin myötä. Vuoden 2021 talousarvion saaminen tasapainoon vaatii investointien erittäin tarkkaa priorisointia.

Ympäristöosaston vuoden 2021 käyttötalousarvion kehys

7.9. vahvistetussa kehyksessä (ympäristöosaston vuoden 2021 käyttötalousarvio 1 590 000 euroa) nettomäärärahoja on laskettu 10,68 prosenttia verrattuna vuoden 2020 talousarvion, mikä vastaa 190 098 euroa. Vuoden 2021 budjetoinnissa talousyksikkö on lähtenyt siitä, että sisäisten vuokrien ja siivouksen kustannukset sekä sisäiset ja ulkoiset IT-kustannukset jaetaan edelleen yksikkötasolla yksikkökustannusten selkiyttämiseksi. Vaatimus ja tarve digitalisoinnin lisäämiseen ja digitaalisen aineiston analysointiin nostaa osaston IT-kustannuksia. Parantunut IT-tekniikka ja digitalisointi tarjoavat samaan aikaan mahdollisuuden parantaa työprosesseja, säästää pidemmän päälle henkilöstöresursseja ja saada enemmän irti kerättävästä ja analysoitavasta aineistosta.

Nyt esitetyssä vuoden 2021 kehyksessä tulo-odotuksia on tämän vuoden talousarvioon verrattuna nostettu noin 50 000 eurolla 1 320 000 euroon. Osaston tulot koostuvat pääosin maa-alueiden vuokrauksesta saatavista vuokratuloista, puun myynnistä sekä muusta myynnistä ja erilaisista luvista perittävistä maksuista ja taksoista. Ympäristöosasto ei voi liiemmälti vaikuttaa palvelujen ja lupien myyntivolyymeihin, ne riippuvat kysynnästä, joka vuorostaan heijastelee alueen ja koko maan yleistä taloustilannetta. Taksojen ja maksujen korottamisen mahdollisuudet ovat rajalliset, koska taksat ovat pääasiassa samalla tasolla naapurikuntien kanssa, ja ympäristöosaston taksoihin tehtiin jo merkittäviä korotuksia vuodelle 2020.

Toimintamenojen odotetaan kehyksen mukaan vähenevän noin 140 000 eurolla 2 910 000 euroon. Ympäristöosasto on jo monen vuoden ajan päämäärätietoisesti tehostanut toimintaansa niin, että enää ei ole todellisia mahdollisuuksia supistaa

menoja kehyksen vaatimuksia vastaavasti. On huomionarvoista, että kaksi kolmasosaa osaston menoista muodostuu henkilöstökuluista.

Ehdotus ympäristöosaston vuoden 2021 käyttötalousarvioksi

Ympäristöosaston yksiköt ovat vuoden 2019 tilinpäätöksen sekä vuoden 2020 talousarvion ja talouden seurannan perusteella koostaneet ehdotuksensa vastuualuekohtaisiksi vuoden 2021 käyttömäärärahoiksi. Ehdotuksia laadittaessa tavoitteena on ollut pyrkiä ottamaan huomioon annettu talousarviokehys ja välttämään mahdollisuuksien mukaan kustannusten lisäyksiä vuoteen 2020 verrattuna. Ensimmäinen talousarviokeskustelu on käyty talouspäällikön ja kaupunginjohtajan kanssa, ja ehdotuksista on käyty yleistä keskustelua yksiköiden kanssa. Merkittäviä muutoksia yksiköiden rakennus- ja ympäristölautakunnalle esittämiin ehdotuksiin ei ole tehty. Määrärahoja on verrattava vuoden 2019 tilinpäätöksen lukuihin sekä vuoden 2020 talouden seurantaan.

Nyt esitetty ehdotus ympäristöosaston vuoden 2021 käyttötalousarvioksi on -1 827 789 euroa netto, mikä on kaukana 7.9. annetusta ja vahvistetusta kehyksestä, joka ylittyy noin 238 000 eurolla. Yksityiskohtaiset vastuualuekohtaiset ehdotukset käyvät ilmi oheisesta ehdotuksesta vuoden 2021 käyttötalousarvioksi.

Vastuualueen 7000/ympäristöhallinto kulut ovat 176 672 euroa, mikä on noin 15 800 euron vähennys tämän vuoden talousarvioon verrattuna (-8,2 prosenttia). Tähän vastuualueeseen kuuluvat lautakunnan ja osaston hallinto sekä osaston henkilöstöhallinto. Lasku johtuu lähinnä siitä, että kokous- ja matkakulujen arvioidaan laskevan sähköisten kokousten ansiosta.

Vastuualueelle 7010/kaavoitus on varattu 484 583 euroa, mikä on noin 64 000 euron vähennys (-11,7 prosenttia). Vähennys johtuu lähinnä siitä, että kaavoituskonsulttipalveluihin varatun summan ehdotetaan laskevan 30 000 eurolla, tulojen odotetaan nousevan, ja yksikön henkilöstökulut laskevat paikkatietokäsittelijän lopettamisen (40 prosentin työaika) johdosta. Lisäksi kaavoituspäällikön palkka maksetaan kustannuspaikalta 7000/ympäristöhallinto osaston johtoon tehtyjen muutosten myötä. Ulkopuolisten kaavoituspalvelujen käytön toimintakatteen pienentäminen on ristiriidassa kaupungin tonttutuotannon tehostamistavoitteen kanssa.

Vastuualueen 7015/mittaus toimintakate on 430 317 euroa, mikä on noin 53 000 euron lisäys vuoteen 2020 verrattuna (+14,2 prosenttia). Lisäys johtuu lähinnä siitä, että siivous ja sisäiset vuokrat nousevat noin 11 000 eurolla ja henkilöstökulut nousevat paikkatietovastaavan ja kartoittajan vakinaistamisen johdosta. Ero on suuri, sillä yksikkö on ollut alimiehitettynä vuonna 2020, ja kaupunki on budjetoitunut paikkatietoinsinööriin ainoastaan elo-joulukuuksi. Kartoittajaresurssia käytetään vuonna 2021 tasapainottamisohjelman mukaisesti niin sanotussa kiinteistöveroprojektissa, joka pitkällä aikavälillä nostaa kaupungin vuotuisia verotuloja, sekä yleiskaavaprojektien (Jurmo, Långviken) pohjakarttojen täydentämisessä. Tulopuolella odotetaan saatavan tuloja muun muassa maa-alueiden vuokrista. Kaupungin metsätaloussuunnitelmassa on arvioitu olevan mahdollisuus tuloihin. Hakkuista ja puun myynnistä saatavat tulot eivät

kerry vuosien aikana tasaisesti, vaan riippuvat pitkälti metsävaroista, harvennuksesta ja muista metsänhoidollisista toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista sekä sääolosuhteista, jotka voivat vaikuttaa mahdollisuuksiin toteuttaa suunniteltuja hakkuita tai muita toimenpiteitä.

Vastuualueen 7400/ympäristönsuojelu määräraha on 236 151 euroa, mikä on 9 800 euron lisäys vuoteen 2020 verrattuna (+4,3 prosenttia). Lisäys johtuu lähinnä valtakunnallisista palkankorotuksista, ja vuonna 2021 ympäristönsuojelupäällikön palkka maksetaan kokonaisuudessaan tältä kustannuspaikalta. Talousarvioon varataan lisää määrärahaa ostopalveluja varten kaupungin osuuteen ilmanlaadun mittauksen ja seurannan jatkamisesta, tiettyjen muiden näytteenoton ja valvonnan yhteydessä tarvittavien konsulttipalvelujen ostamiseen sekä kaupungin osuuteen Valonian jäsenmaksusta.

Isäntäkuntana toimivalta Liedolta saadun ennakkoilmoituksen mukaan Paraisten maksuosuudet alueellisista ostopalveluista vastuualueella 7500/ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto ovat 196 141 euroa vuonna 2021, mikä on noin 4 800 euron vähennys. Toiminnan kustannukset siirtyvät yhä enenevässä määrin rahoitettaviksi siten, että palvelujen käyttäjiltä peritään maksuja. Tämän alueellisen toiminnan tulevasta järjestämistavasta ei ole vielä täyttä selvyyttä.

Vastuualueen 7800/rakennusvalvonta toimintakate on 303 925 euroa, mikä on 69 000 euron lisäys tähän vuoteen verrattuna (+29,5 prosenttia). Lisäys johtuu mm. siitä, että sähköisen hakemusohjelman (tällä hetkellä Lupapiste) maksun odotetaan nousevan 10 000 eurolla sekä rakennuslupien sähköisen arkistoinnin aloittamisesta 30 000 eurolla. Lisäksi valtakunnalliset palkankorotukset nostavat henkilöstökuluja, ja vuoden 2021 talousarvioon laskettu mukaan puolikas ylimääräinen toimistohenkilöstöresurssi (50 prosenttia) aloittamaan tasapainottamisohjelmaan kuuluvan niin sanotun kiinteistöverohankkeen, joka pitkällä aikavälillä nostaa kaupungin vuotuisia verotuloja.

Ehdotus investointitalousarvioksi

Mittaustoimistolle ehdotetaan 300 000 euron määrärahaa maa- ja vesialueiden ostamiseen. Määrärahan käyttö riippuu tarjonnasta ja tarpeesta alueiden hankkimiseen.

Kiinteistöjen, tonttien ja tontin osien myyntiä koskevaa ehdotusta varten laaditaan luettelo, josta käyvät ilmi myyntikohteiden kiinteistötunnus, kirjanpitoarvo ja arvioitu myyntihinta.

Oheismateriaali

Kaupunginhallituksen ohjeet vuoden 2021 talousarviotyöhön
Vuoden 2021 talousarvion kehys
Tililuettelo 2021
Ehdotukset vuoden 2021 käyttötalousarvioksi

Ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta käsittelee ehdotuksia vuoden 2021 käyttö- ja investointitalousarvioksi ja tekee niistä päätöksen.

Päätös

Käyttötalousarvion käsittelyn aikana puheenjohtaja ehdotti, että rakennusvalvonnan 30 000 euron määräraha sähköistä arkistoa varten poistetaan. Lautakunta yhtyi ehdotukseen.

Lautakunta hyväksyi muilta osin ehdotuksen vuoden 2021 käyttö- ja investointitalousarvioksi. Tämä tarkoittaa sitä, että ehdotus ympäristöosaston vuoden 2021 käyttötalousarvioksi on nyt -1 797 789 euroa netto.
